

750

1908 **KÖZLEMÉNYEK** 1908
KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22. SZ.
□□□□□□□□□□ IV. ÉVFOLYAM. □□□□□□□□□□

100—3. SZÁM SZERKESZTŐ: SZIKLAI ZSIGMOND ÉPÍTŐ MESTER FEBRUÁR 1

Építési és kőmives szakosztály ülése. Az építési és kőmives szakosztály f. é. január 27-én ülést tartott dr. Erős Sándor szakosztályi elnök elnöklésével. Tárgya volt a Magyar Építőmesterek Egyesülete által kidolgozott és hozzájárulás végett megküldött: *Szabályzat a kőmives munka elszámolásáról.* Elnök előadta, hogy a kőmives munkának ez idő szerint szokásos elszámolási módjának egységesítése közérdekű lévén, a Magyar Építőmesterek Egyesülete érdekeit szerzett, midőn erre nézve több évi beható tárgyalás után szabálytervezetet dolgozott ki és azt hozzájárulás végett az ipartestületnek is megküldötte. Ezen szabályzatnak gyors életbe léptetése kívánatos lévén, tanulmányozására bizottság választott *Jakabffy Ferenc, Báthory István, Sziklai Zsigmond, Szuchy János, Holitscher Róbert és Miklós Ede* tagokból.

□ □

□ □

A tanoncképzés az új ipartörvényben. (Vége).

További helyes intézkedés a tanoncviszony jogellenes megszüntetésének megnehezítésére, hogy az a munkaadó, ki ily cselekményre a tanoncot vagy képviselőjét reá beszéli, vagy aki egy éven belül ily tanoncot tudva fölfogad, az a kártérítési követelésért a tanonccal és képviselőjével egyetemleg felelős.

Célszerű újítás a tanoncvizsgának kötelezővé tétele.

Hogy a munkaadók a tanoncok kötelező iskolalátogatásáért őket terhelő felelősség alul magukat ki ne vonhassák, célszerű az az intézkedés is, hogy a tanonciskola köteles látogatására vonatkozó rendelkezések azokra nézve is alkalmaztatnak, kik 16. életévök betöltése előtt az iparosoknál nem mint tanulók, hanem mint munkások vannak alkalmazva.

Nagy hibája azonban a javaslatnak a tanonctartásra nézve tervezett korlátozás.

A külföldnek utánzása ez, teljesen elütő viszonyok között. Hogy Németország túlnyomóan iparúzó lakossága mellett a tanonctartás föltételeit szigorítja, teljesen érthető és helyesíthető. Célja az iparúzás emelése minőségileg.

Nálunk, ahol úgyszólván kötéllal kell az embereket fogni, hogy az ipar terére lépjenek, gyermekeiket iparos pályára adják,

bűn a tanonctartásnak legkisebb korlátozása; a szociáldemokrata párt iparromboló céljainak támogatása ez.

Vannak nálunk iparágak, melyekben a segédek igen jó keresete dacára a munkaadók tanoncokat képezni alig tudnak. Ilyen többek közt az ács- és kőfaragó ipar. Ezen iparágakban a kereset minimuma 5 korona naponként. A segédek lebeszélése, s a hol ez nem használ, terrorizmusa elkergeti a tanoncokat ezen pályáról, úgy hogy néhány kőfaragó műhelyben a munkaadók kénytelenek voltak a tanoncoknak külön vezető alatt külön műhelyet berendezni.

Az ácsiparnak gyors hanyatlásában egyéb okok mellett nagy része van annak, hogy az ácsszakmára jelentkező tanoncok a szükségletet távolról sem elégitik ki. Ilyen körülmények közt nem korlátozni, hanem állami jutalomban kell részesíteni azon munkaadókat, kik a tanoncnevelésre adják magukat.

Ép így elhibázott a hazai viszonyok közt a segédeknek bevonása a tanoncképesítő vizsgálatba. Nálunk a segédek befolyása a tanoncra káros. Nálunk a segédek tanítása abban merül ki, hogy a tanoncban a munkaadó elleni gyűlöletet szítsa, a fegyvertartástól, a rend- és munkaszertettől elvadítsa, iparának szakszerű elsajátításától, nehogy ügyesség és szorgalom által a szaktársakat károsítsa, elriassza, a tanoncnak itélni nem képes, mindenre fogékony agyát a szociáldemokrata párt által nagy hangon kürtölt, meg nem értett, zagyva jelszavaival megtöltse.

Ily körülmények közt a munkaadónak, ki a tanoncképzés összes terheit egyedül kénytelen viselni, sok nehézségbe kerül a tanoncokat tanulásra, rendre, ügyességre szoktatni, a segédek káros befolyása alól kivonni. Ha azonban a tanoncok a jövőben a segédekkel a munkaadók mellett egyenjogú tényezőkként látják működni, akik őket a tanoncvizsgán esetleg meg is buktathatják, bizonyára kárba vész a munkaadók minden nevelési igyekezete, s a felserdülő iparos nemzedéket az új ipartörvény föltétlenül kiszolgáltatja a szociáldemokrácia tanításainak.

Ez ellen minden munkaadónak körömszakadtáig küzdeni, ezt megakadályozni szent kötelessége.

□ □ □ □

A piaci árakat kutató bizottság jelentése 1908. január végével.

a) *Anyagárak:*

		Korona
1. Közöséges tömör faltégla, lerakással, behordással, a törés betudásával	100 drbként	6.—
2. Üreges tégla	100 ..	6.80

		Korona
3. Stero téglá	drbként —.24
4. Bazalt téglá	„ —.30
5. Keramiai téglá	„ —.45
6. Travers orrtéglá	„ —.12
7. Padlásburkoló téglá 3 cm. vastag 100	„ 6.—
8. Reform válaszfaltéglá 100	„ 10.—
9. Tetőcserép apatini 100	„ 4.80
10. „ ujlaki 100	„ 5.20
11. „ hornyolt francia 100	„ 10.—
12. Szárazon sajtolt sárga disztéglá	1/1 100	„ 25.—
13. „ „ „	1/2 100	„ 18.—
14. „ „ „	1/4 100	„ 12.—
15. „ „ vörös v. májszinű	1/1 100	„ 35.—
16. „ „ „ „	1/2 100	„ 22.—
17. „ „ „ „	1/4 100	„ 14.—
18. Keresztmetszetű sárga téglá 100	„ 18.—
19. „ „ tarka „ 100	„ 13.—
20. Égetett mész 00 kg.	4.50
21. Oltott „ pr. m ³	30.—
22. „ „ 1 láda	2.—
23. „ „ 1 vödör (pitli)	—80
24. Műhabarcs (pesti oldal) pr. m ³	14.—
25. „ (budai oldal) pr. m ³	15.—
26. „ 1 láda	1.—
27. „ 1 vödör	—40
28. Bányahomok (pesti oldal) 1 fuvar (1.5 m ³)	9.—
29. „ (budai oldal) 1 „ (1.5 m ³)	10.—
30. „ 1 láda	—60
31. „ 1 vödör	—25
32. Dunahomok pr. m ³	8.—
33. Románcement (1 zsák 80 kg.)	pr. 100 kg.	4.—
34. Portlandcement (1 zsák 50 kg.)	„ 100 „	7.—
35. Románcement-habarcs (1:3) 1 láda	1.70
36. Portlandcement-habarcs (1:4) 1 „	2.40
37. Stukkatur gipsz	pr. 100 kg.	7.—
38. Duna kavics	pr. m ³	8.—
39. „ „ 1 láda	1.—
40. Zúzott kavics	pr. m ³	11.—
41. „ „ 1 láda	1.50
42. 1 fuvar (2 lovas) állványfa vagy szerszám úgy a pesti, mint a budai oldalon a város belterületén	9.—
43. 1 fuvar, mint 42. tétel, de egyik partról a másikra	11.—
44. 1 cariotta (1 lovas) napi díja	15.—
45. Egy 2 lovas fuvar napi díja	25.—

b) Óránkénti munkabérek:

	Korona
46. 1 építő-munkavezető fizetése, beleértve a betegsegélypénztári járulék s a balesetbiztosítási díj fizetését	1.50
47. 1 építő-segédmunkavezető különben m. 46. tétel	1.—
48. 1 falazó kőműves	—75
49. 1 diszvakoló kőműves	—90
50. 1 fehérmunkás	1.—
51. 1 kőműves a lógó állványon	1.20
52. 1 állásoló munkavezető	1.—
53. 1 állásoló munkás	—55
54. 1 habarcskeverő munkás	—50
55. 1 férfi napszámos	—45
56. 1 fiú	—35
57. 1 női	—30
58. 1 kőműves tanonc	.50
59. A rendes munkaidőn túl, vagy az előtt 1—2 órával, valamint vásár- és ünnepnapokon teljesített munkáért fenti bérek 30%-al emelkednek. Éjjeli munkáért a kétszeres óradij számítandó.	
60. A munkagépek és függőállványok használatáért, azoknak különfélesége szerint külön díj fizetendő.	
61. Az állványok és kézi szerszámok használatáért a fuvarozási költségeken kívül a béreknek 10%-a jár. Kőfejsze, véső, ékek, sulykok kölcsöndija naponként és darabonként	kor. —30
62. Benzínlámpa kölcsöndija (benzinnel együtt) óránként	—25
63. Kokszkosár	—60
64. Javítási munkálatoknál a munkások azon ideje, melyet a munkahelyre való menéssel, vagy a mesterhez való visszajövetelre, vagy egyes anyagok és szerszámok hozatalára fordítanak, fenti egységekkel számítandók.	
65. Villamos, vagy más forgalmi eszköz költsége, hid-, vagy alaguti vám és egyéb külön kiadások felszámítandók.	

c) Falazó-, illetőleg vakoló-munkák elkészítése:

66. Effektiv-(tömör)-falazat I. rendű jól kiégetett, mészmentes téglából, fehérmészhabarcsba rakva állványozással együtt, a földszinten pr. m ³	30.—
67. Emeletenként a többletár	pr. m ³ 1.20
68. Padlásfalazatnál a többletár az utolsó emeleti falazat árán felül pr. m ³	4.—
69. Románcementhabarcsba rakott falazat (keverési arány 1 : 3) egységára fehérmészhabarcsba rakott falazaténál magasabb	pr. m ³ 3.50
70. Portlandcementhabarcsba rakott falazat (keverési arány 1 : 4) egység- ára a fehérmészhabarcsba rakott falazaténál magasabb	pr. m ³ 10.—
71. Síma falvakolás fehérmészhabarccsal, állványozással együtt	pr. m ² 1.—
72. Menyezetvakolás, különben mint 71. sz. tétel alatt	pr. m ² 1.70
73. Egyszeri nádazás minden anyaggal és állványozással együtt	pr. m ² 2.—
74. Kétszeri fal- vagy menyezetmeszelés	pr. m ² —12